

KARLATARREN BIGARREN GUDEA

Gipuzkoa'ra urten-aldi bat egiteko gengozala, Bergara'tik Durango'rantz Serrano Gudalburua etorrela jakin genduan, Berak aginduriko gudalosteak iru gudari-talde eukazan.

Lenengo taldearena Gudalburu Akostak zuzendua. López de Letona Gudalburuaren menpean bigarrena. Eta irugarrena Leska Gudalburuak agindua.

* * *

Iru talde oneikaz aurkeztu baiño lenago, Villaro'tik Zeanuri'runtz bidean Bizkaiko, gudalosteak Mañaria'n jaso zana ez ekian ondiño. Zer jaso zan ba?

Duke de la Torre Baltzen buruzagiak Bizkaia'n sartutean bere gudalostea talde bitan banandu eban: Bata, Elgetatik jatsi, Elorrio'tik igaro, Durango'ko zelaietara eldu zana. Bestea, toki bertara Ermua-aldeetik eldurikoa.

Karlistak Liberalen aurrean egozala jakinda gitxiago izan

arren ta au jakiñik be, kemenez erabagi eben Mañaria'ko atxartetan arei arpegia emon ta gudaketan Baltzen aurka sartzea eurak.

* * *

Oneik ustebagez aurrekadan agertu yakezan. Alan be sartzea ez eben itzi eurrez aukeraturiko lekurik. Berazar'go mendian geratu ziran, bidearen eskumalkaldean. Gernika'ko batalloia, ta Gipuzko'tar Ayastuy'ek zuzenduak.

Karlatarrek gudatarako toki ohea euken, baiña ez antolabide edo erakunde bearrezkorik, ezta buruzagirik artezketa ta zuzenbide guztiak egiteko.

Liberalen gudalostea andiagoo izanez su'izkilluz ta ikaskizun geiagoz ornidurik egoan. Euren aurka topografia basatiago euken.

Eraso-aldi, burrukea asiteko zantsua emon eben. Gipuzkoa'ko Baltzak, izenez txapelgorriak, Urdanpilleta ospetsuak zuzenduta, Berazar mendian egozan kar-

lista bizkaitar ta gipuzkoarri oldarez ta indar kementsuz etorri yakezan.

Oneik ateraldiz arpegia emon eutsen atzerantz bein ta barrio eragiteraño.

Baiña zelan iraun eta jasan liberelek ba-euken guda-tresna tramunkulu geiago?

Ganera, mendi tontor txiki batetik, eskuma bide aldera bildurgarritzko kañoi-izkillu suaz ziarduen.

Orregaitik, Karlistarrek atzerapidea artu bear izan eben.

Durango'ko gudari-taldea, ain adoretzun gudakatzen izan zana, Inungana tontorrera igon zan.

Gernikarena arrisku andian geratu zan. Gipuzkoarrak beste aldera abiatu ziran.

* * *

Atzeraldi onetan Karlatarrek gudari geiago galdu bear izan eben, eurretariko zaurituak ezin arturik gañera.

Eta Karlista zauritu orreik txapelgorri liberal giputxek erail, garbitu zituen, ori ikusi eben ziñaldariak doñoenez.

Su-izkilluen ekiñaldiak iru ordu baiño geiago iraun eben, ta Liberal-baltzak ixildu arren, euren galtzeak be naiko ugari izango ziran.

Karlostarrenak, aitatu doguzan txapelgorriak erailduen gañera, bost ildako ta ogetamar zaurituak izan ziran.

Ildakoen arteko ospatsu bi izen-tauko doguz: Ayastuy kementsua, ta Altube'tar Manuel, Gernika'ko batalloian batzanduriko etxagun gazte, aberatsa.

Karlatarren Gernika'ko batalloia ta Ayastuy'ren nabaritu ziran.

DUDEA'KO MIKEL DEUNA.

(Continúa en pág. 15)